

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Архитектонски факултет

НАСТАВНО И НАУЧНО – УМЕТНИЧКОМ ВЕЋУ

Предмет: Реферат о урађеној докторској дисертацији кандидаткиње Ане М. Зорић

Одлуком Наставног и научно-уметничког већа Факултета бр. 01-2057/2-3.1 од 07.12.2020. године, именовани су чланови Комисије за преглед, оцену и одбрану докторске дисертације кандидаткиње Ане М. Зорић под насловом:

**ПРОЈЕКТАНСКИ МОДЕЛИ ЗА УВЕЋАЊЕ РЕКРЕАТИВНОГ КВАЛИТЕТА
НАПУШТЕНИХ ОТВОРЕНИХ ЈАВНИХ ПРОСТОРА**

После прегледа достављене Дисертације и других пратећих материјала и разговора са Кандидаткињом, Комисија је сачинила следећи

РЕФЕРАТ

1. УВОД

1.1 Хронологија одобравања и израде дисертације

Кандидаткиња је школске 2014/2015. године уписала студијски програм Докторских студија Архитектура (усмерена настава и ужа научна област истраживања: Архитектура и урбанизам).

На основу члана 106. Статута Универзитета у Београду - Архитектонског факултета („Сл. билтен Факултета”, бр. 119/18), а у вези са чланом 28. и чланом 29. Правилника о докторским студијама („Сл. билтен АФ”, бр. 102/14) и Одлуком Већа докторских студија Архитектонског факултета у Београду од 15. новембра 2019. године, Наставно и научно-уметничко веће Факултета је, на седници одржаној дана 25. новембра 2019. године, донело одлуку број 01-2636/2-5.3 којом је образована Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације кандидаткиње Ане М. Зорић, мастер инжењера архитектуре, под насловом „Пројектантски модели за увећање рекреативног квалитета напуштених отворених јавних простора“ у саставу:

- др Ана Никезић, ментор
ванредни професор Универзитета у Београду, Архитектонског факултета
- др Јелена Живковић, члан Комисије
ванредни професор Универзитета у Београду, Архитектонског факултета
- др Љиљана Василевска, члан Комисије
редовни професор Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу

На основу члана 108. Статута Универзитета у Београду - Архитектонског факултета („Сл. билтен Факултета”, бр. 119/18), и члана 30. Правилника о докторским студијама на Универзитету у Београду – Архитектонском факултету („Сл. билтен АФ”, бр. 122/20) и сагласности Већа научних области грађевинско-урбанистичких наука Универзитета у Београду од 11. фебруара 2020. године, Наставно и научно-уметничко веће Факултета је, на седници одржаној 18. марта 2020. године, донело одлуку број 01-415/2-7.2 да се Ани М. Зорић, мастер инжењеру архитектуре, одобрава рад на теми докторске дисертације, под насловом „Пројектантски модели за увећање рекреативног квалитета напуштених отворених јавних простора“ и да се за ментора именује в. проф. др Ана Никезић.

На лични захтев, одлуком бр. 01-1194/2-7.35 Наставно и научно-уметничког већа Факултета одржаног 15.09.2020. године, одобрен је продужетак рока за завршетак докторских академских студија, за годину дана, односно до 30. септембра 2021. године.

Новембра 2020. године, завршену докторску дисертацију кандидаткиња је, уз сагласност ментора, предала на Веће докторских студија. На основу члана 109. и члана 110. Статута Универзитета у Београду - Архитектонског факултета у Београду („Сл. билтен АФ”, бр. 119/18) а у вези са чланом 37. Правилника о докторским студијама на Универзитету у Београду – Архитектонском факултету („Сл. билтен АФ”, бр. 122/20) и Одлуком Већа докторских студија Факултета од 30. новембра 2020. године, Наставно и научно - уметничко веће Факултета је, на седници одржаној дана 07. децембра 2020. године, донело одлуку број 01-2057/2-3.1 да се образује Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидаткиње „Пројектантски модели за увећање рекреативног квалитета напуштених отворених јавних простора“, у саставу:

- др Јелена Живковић, председник Комисије
ванредни професор Универзитета у Београду, Архитектонског факултета
- др Ана Никезић, ментор
ванредни професор Универзитета у Београду, Архитектонског факултета
- арх. Игор Рајковић, члан Комисије
ванредни професор Универзитета у Београду, Архитектонског факултета
- др Љиљана Василевска, члан Комисије
редовни професор Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу

1.2. Научна област дисертације

Докторска дисертација припада образовно-научном пољу *техничко-технолошких наука*, научној области Архитектура, уже научне области Архитектура и урбанизам, за коју је матичан Архитектонски факултет у Београду. Ментор предметне дисертације је др Ана Никезић, ванредни професор Универзитета у Београду Архитектонског факултета.

Списак радова који квалификују в. проф. др Ану Никезић за ментора докторске дисертације:

- **Никезић, А.** (2006). *Трансформација концепта породичне куће у условима регенерације градског центра*. Београд: Универзитет у Београду, Архитектонски факултет.
- Nikezić, Z., **Nikezić, A.**, Janković, N. (2011). „Fragments of nature as a development strategy of post-industrial landscape in light of climate change“. U: Bogdanović, R. (ur.). *New Urbanity. Cities vs. Global Changes. International symposium on sustainable development and planning*. Belgrade: STRAND – Sustainable Urban Society Association, 144–153.
- **Nikezić, A.** Janković, N. (2011). “Napušteni prostori kao impuls razvoja grada u svetlu klimatskih promena”. *Uticaj klimatskih promena na planiranje i projektovanje*, Univerzitet u Beogradu, Arhitektonski fakultet, 125-143.
- **Nikezić, A.** Janković, N. (2012). "Eco-Infill" As An Alternative Strategy For Postindustrial Landscape In The Light Of Climate Change: The Case Of Belgrade Shipyard, *Facta Universitatis* , 10 (3), 327-341.
- **Nikezić, A.** Janković, N. (2014). “Eko-matrice kao mogući model transformacije predone strukture Novog Beograda” *Uticaj klimatskih promena na planiranje i projektovanje: smernice i preporuke*, Univerzitet u Beogradu, Arhitektonski fakultet, 66-79.
- **Nikezić, A.** Marković, D. (2015). Place-Based Education in the Architectural Design Studio: Agrarian Landscape as a Resource for Sustainable Urban Lifestyle, *Sustainability* 7(7), 9711-9733
- **Nikezić, A.** Janković, N. (2016). Rethinking Spontaneous Transformation: the case of Belgrade abandoned places, *International Journal of Cultural Heritage*, 1, 25-32.
- Jedresin-Milic, R. **Nikezić, A.** (2018). Communicating Heritage Through Intertwining Theory and Studio Based Course in Architectural Education. U: *Putting Tradition into Practice: Heritage, Place and Design Proceedings of 5th INTBAU International Annual Event* . (str. 626-636). Milan: Politecnico di Milano

1.3. Биографски подаци о кандидату

Ана М. Зорић, рођена је 04. 09. 1990. године у Пријепољу. Одрасла је у Новој Вароши, где завршава Основну школу „Живко Љујић“ и средњу школу, гимназију „Пиво Караматијевић“. Архитектонски факултет Универзитета у Београду уписује 2009. године, где завршава Основне академске студије (2012) са просечном оценом 9,27 и Мастер академске студије – Архитектура (2014) са просечном оценом 9,82. Од 2013. године је активан учесник у настави, а од 2014. године докторанд на овом факултету. На докторским студијама положила је све испите предвиђене наставним планом и програмом са просечном оценом 9.49, чиме је остварила услов за пријаву и израду докторске дисертације.

Од 2016. године је асистент на Департману за Архитектуру, Универзитета у Београду - Архитектонског факултета. У периоду од 2016. године до данас, ангажована је у настави на Студио-пројектима и Изборним предметима у оквиру програма Основних академских студија Архитектура, Интегрисаних академских студија Архитектура, као и Мастер академских студија Архитектура и Мастер академских студија Унутрашња архитектура.

Од 2018. године је истраживач научно - истраживачког пројекта *Истраживање и систематизација стамбене изградње у Србији у контексту глобализације и европских интеграција у циљу унапређења квалитета и стандарда становања* Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Од 2020. године истраживач научно - истраживачке лабораторије Архитектонског факултета *Витална места*, као и научно - истраживачке лабораторије *Урбана оаза*. Као учесник више научних скупова међународног и националног значаја, аутор је великог броја научних радова, као и два чланка у часописима међународног значаја. У оквиру стручно-уметничких остварења издвајају се бројна излагања и више признања на међународним изложбама архитектуре, од којих су најзначајнија признања за пројекте рађене у тимовима: Специјално признање Балканског Архитектонског Бијенала за архитектуру, за пројекат градске галерије на Косанчићевом Венцу, 2017. године; Специјално признање 21. Салона Архитектуре у Новом Саду за пројекат градске галерије на Косанчићевом Венцу, 2018. године; Специјално признање 22. Салона Архитектуре у Новом Саду за пројекат Староградског комплекса „Борино Врање“, 2020. године; и Специјално признање СТРАНД-а 2020 за реализацију радионице „ИЗАЗОВИ COVID-19 – Архитектура пандемије“, 2020. године.

У оквиру учешћа на изложбама издвајају се: Учешће на изложби HERIT CITY - Наслеђе у фокусу, Дани архитектуре Бања Лука, 2018. године; учешће на Међународној изложби архитектуре МАСА у Санкт Петербургу, Русија, 2018. године; учешће на Прашком квадријеналу сценског дизајна и простора, у оквиру Националне селекције наступа Републике Србије 2019. године. Њен рад одликован је и са неколико награда на архитектонским конкурсима за пројекте рађене у тимовима: Прва награда на урбанистичко - архитектонском конкурсима за израду идејног решења за дизајн малих јавних простора у Новом Саду, под називом „Нова места“, 2018. године; Награда за концепт и реализацију на урбанистичко - архитектонском конкурсима за израду идејног решења за дизајн малих јавних простора у оквиру манифестација „Дани архитектуре“ у Крагујевцу, 2018. године; и Прва

награда на Конкурсу за идејно урбанистичко – архитектонско решење староградског комплекса у насељу Тулбе у Врању, 2019. године.

Посебно место у пројектантском опусу заузимају трансформације и уређења отворених јавних простора и пројекти ентеријера. У оквиру доприноса широј академској заједници учествује у изради неколико факултетских публикација, у реализацији више радионица, изложби и пројеката у оквиру Архитектонског факултета. Члан је неколико факултетских комисија. Од 2019. године члан је Међународног удружења за Естетику (*IAA*). Поред професионалног усавршавања у области архитектуре, активна је и у области ликовног стваралаштва, излагањем на више колективних смотри (2010-2018 године), једној самосталној изложби (2010. године) и освајањем више признања.

2. ОПИС ДИСЕРТАЦИЈЕ

2.1. Садржај дисертације

Дисертација под насловом „Пројектантски модели за увећање рекреативног квалитета напуштених отворених јавних простора“ има укупно 259 страна. Основни текст дисертације је подељен у 5 поглавља и броји 233 стране. У дисертацији је коришћено 110 референци које су наведене након основног текста на 7 страна. Листа референци састоји се од 37 књига, 29 научних чланака, 10 радова из научних зборника, 28 интернет извора, 2 саопштења са конференција и 4 докторске дисертације. Испред основног текста дисертације налази се резиме на српском и енглеском језику, изјава захвалности и детаљан садржај. У завршеном делу дисертације налази се списак дијаграма, слика и табела, биографија аутора и пратеће изјаве. Дисертација садржи 91 слику, 13 дијаграма, и 37 табела.

У наставку текста је дат садржај дисертације.

САДРЖАЈ

1. Увод	Greška! Obeleživač nije definisan.
1.1 Уводне напомене о теми истраживања	Greška! Obeleživač nije definisan.
1.2 Проблем и предмет истраживања	Greška! Obeleživač nije definisan.
1.3 Циљеви и задаци истраживања	Greška! Obeleživač nije definisan.
1.4 Хипотезе	Greška! Obeleživač nije definisan.
1.5 Методологија истраживања	Greška! Obeleživač nije definisan.
1.6 Научна оправданост истраживања	Greška! Obeleživač nije definisan.
2. Теоријски оквир	Greška! Obeleživač nije definisan.
2.1 Отворени јавни простори	Greška! Obeleživač nije definisan.
2.1.1 Појам, промене и развој	Greška! Obeleživač nije definisan.

- 2.1.2 Рекреативни квалитет отворених јавних простора.....**Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 2.2 Напуштени простори ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 2.1.3 Појам, промене и развој ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 2.1.4 Напуштени отворени јавни простори ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 3. Рекреативни квалитет и рекреативни потенцијал напуштених отворених јавних простора ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 3.1 Рекреација и простор ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 3.1.1 Слободно време и отворени јавни простор ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 3.1.2 Рекреација и архитектонска интервенција ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 3.2 Доживљај напуштених простора као рекреативни квалитет ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 3.2.1 Историјска детерминанта..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 3.2.2 Просторни карактер..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 3.2.3 Локална препознатљивост ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 4. Вишеструка анализа примера добре праксе ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 4.1 Образложење одабира примера ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 4.1.1 Дефинисање оквира и успостављање критеријума за анализу примера.....**Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 4.1.2 Образложење фазе 1 анализе примера ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 4.1.3 Образложење фазе 2 анализе примера ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 4.2 Анализа примера – методологија и очекивани исходи .....**Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 4.2.1 Методологија анализе ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 4.3 Вишеструка анализа..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 4.3.1 Фаза 1 анализе примера ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 4.3.2 Фаза 2 анализе примера ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 4.4 Сумирање резултата вишеструке анализе примера .....**Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 5. Пројектантски модели за увећање рекреативног квалитета напуштених отворених јавних простора ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 5.1 Креирање пројектантских модела ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 5.1.1 Појединачни пројектантски модели ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 5.1.2 Садејство пројектантских модела ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**
- 5.2 Верификација пројектантских модела ..... **Greška! Obeleživač nije definisan.**

5.2.1. Појашњење метода верификације и селекција пројеката ..	Greška! Obeleživač nije definisan.
5.2.2. Верификација пет одабраних пројеката	Greška! Obeleživač nije definisan.
5.3 Дискусија	Greška! Obeleživač nije definisan.
6. Закључак.....	Greška! Obeleživač nije definisan.
7. Литература	Greška! Obeleživač nije definisan.
8. Списак прилога	Greška! Obeleživač nije definisan.
9. Биографија аутора	Greška! Obeleživač nije definisan.
10. Изјава о ауторству	Greška! Obeleživač nije definisan.
11. Изјава о истоветности штапане и електронске верзије докторског рада.....	Greška! Obeleživač nije definisan.
12. Изјава о коришћењу.....	Greška! Obeleživač nije definisan.

2.2. Кратак приказ појединачних поглавља

Докторска дисертација се састоји из три основна дела: увода, централног дела који садржи приказ и интерпретацију резултата истраживања, и закључка. Након тога следи списак литературе, прилози и илустрације.

У уводу су приказани контекст и област истраживања, дефинисан је истраживачки проблем, представљени су циљеви и задаци истраживања, основне хипотезе истраживања, образложене су усвојене методологије истраживања и представљени су основни концепти и појмови који су коришћени у раду. На крају поглавља, изложена је научна оправданост и очекивани резултати истраживања.

Средишњи део дисертације састоји се од три сегмента. Први сегмент, који обухвата поглавља 2 и 3, успоставља теоријски оквир истраживања. Други сегмент, који обухвата поглавље 4, односи се на истраживање примера добре праксе на основу којих се дефинише база за креирање пројектантских модела. Трећи сегмент, који обухвата поглавље 5, односи се на креирање и верификацију пројектантских модела.

Први сегмент истраживања се односи на дефинисање и разматрање појмова од кључне важности за разраду теме докторске дисертације. На основу критичке анализе садржаја релевантне литературе, овај део дисертације пре свега дефинише појмове отворених јавних простора и напуштених простора. Након тога се у истраживање уводе појмови рекреације и слободног времена и успостављају њихове релације са претходно дефинисаним појмовима. Фокус овог дела истраживања је на препознавању важности простора за рекреацију људи, и дефинисању појма рекреативног квалитета простора. Овај појам постаје кључни фактор за наставак истраживања, које је усмерено на успостављање односа између архитектонске интервенције и увећања рекреативног квалитета простора. Завршни сегмент

првог дела истраживања успоставља релацију између рекреације и напуштених простора, и идентификује доживљајне специфичности напуштених простора и њихов потенцијал да подстакну и усмере архитектонску интервенцију за увећање њиховог рекреативног квалитета.

Други сегмент истраживања обухватио је вишеструку анализу примера добре праксе, као базе за формирање пројектантских модела за увећање рекреативног квалитета напуштених отворених јавних простора. На основу резултата претходног дела истраживања и успостављеног теоријског оквира, издвојени су критеријуми и индикатори за анализу примера. Анализа је реализована у две фазе.

Прва фаза је била усмерена на селекцију примера добре праксе, и подразумевала је брзу анализу великог броја примера, одабраних из релевантног оквира праксе (пројекти трансформације напуштених простора, пројекти уређења отворених јавних простора, верификовани признањима). Други део анализе примера је подразумевао детаљну анализу одабраних примера у односу на претходно дефинисане критеријуме и индикаторе. Анализа је спроведена кроз препознавање присутних доживљајних вредности конкретног простора, а затим рашчлањавање сваког од пројеката на фазе и кораке пројектантског процеса, при чему се јасно сагледавају одлуке у концепцији пројекта у релацији са доживљајним потенцијалима напуштеног простора. Исход овог дела истраживања јесте скуп архитектонских интервенција у релацији са одговарајућим критеријумима.

Трећи део истраживања подразумева креирање и верификацију пројектантских модела, замишљених као сет смерница у процесу пројектовања простора и ситуација у релацији са темом истраживања. На основу систематизације резултата претходне вишеструке анализе примера добре праксе, формиран су скупови пројектантских смерница у оквиру сваког од индикатора одређеног доживљајног потенцијала напуштеног простора. Резултат овог дела истраживања је седам пројектантских модела, чије деловање у процесу пројектовања може бити синхронно и паралелно. Други део овог сегмента истраживања подразумева верификацију креираних модела у пракси. Одабрани пројекти за проверу модела су ауторски награђивани и изведени пројекти који се концептуално уклапају у тему докторске дисертације. Анализом примене модела у пет одабраних пројеката стиче се представа о варијабилности примене врсте и броја модела у различитим пројектима, као и о могућностима конкретизације пројектантског поступка и интервенција у одређеном моделу. На крају следи дискусија, која упућује на специфичности примене модела кроз приоритете и ток пројектантског процеса, у смислу прилагођавања различитим концептима и социо-културним условима, као и затеченим условима реализације.

У закључку се сумирају резултати претходног истраживања, даје се образложење у односу на основне претпоставке, образлаже се како истраживање одговара на истраживачки проблем и приказују се шири теоријски и практични доприноси у односу на добијене резултате. Поред тога, наглашена су ограничења и дилеме које су се јавиле током истраживања као и правци даљег истраживања.

3. ОЦЕНА ДИСЕРТАЦИЈЕ

3.1. Савременост и оригиналност

У докторској дисертацији кандидаткиња је остварила значајан научни допринос у научној области Архитектура, односно ужој научној области Архитектура и урбанизам. Док се оригиналност дисертације огледа у приступу теми која повезује више истраживачких области и на специфичан начин комбинује различите методе истраживања, савременост дисертације огледа се у њеном фокусу на актуелни проблем развоја савременог града, избору савремених примера за анализу, коришћењу нових технологија у истраживању, као и у могућности да се резултати истраживања примене у савременој архитектонској пракси.

Оригиналност дисертације уочава се у начину на које истраживање повезује више научних области: напуштене просторе, рекреативни квалитет и архитектонско пројектовање. Поред естетичке призме у 18. веку, планерске праксе у 20. веку и напоследку феноменолошких студија у 21. веку, мали број истраживања проблем напуштених простора посматра кроз архитектонску пројектантску праксу. Са друге стране референтни примери из праксе сведоче о значају архитектонских интервенција у активацији напуштених простора. Стога се оригиналност овог истраживања препознаје у настојању да се испита улога архитектонских интервенција у процесу интеграције напуштених отворених јавних простора у активно урбано ткиво града. С тим у вези, истраживање је позиционирано у дисциплину архитектонског пројектовања, с циљем надоградње теоријских знања о релацији рекреативног квалитета и архитектуре и практичних знања и метода који доприносе унапређењу отворених јавних простора. Оригиналност се, такође, може идентификовати у начину на који кандидаткиња успоставља релације између категорије доживљајних потенцијала истражених у релевантном теоријском оквиру, и применљивости препознатих категорија у архитектонској интервенцији, односно у пракси. У методолошком смислу, оригиналност дисертације препознаје се и у начину на који је спроведено истраживање, кроз доминантну улогу цртежа и дијаграма у техници истраживања.

Савременост дисертације препознаје се кроз избор актуелног проблема истраживања, а то је интеграција напуштених простора у активно урбано ткиво. У том смислу, дисертација истражује начин на који пројектантски методолошки апарат може да успостави везу између напуштених јавних простора и рекреације, односно доживљајних потенцијала напуштених простора и рекреативног квалитета отворених јавних простора. Други аспект савремености истраживања препознатљив је у одабиру савремених примера успешне праксе, као референтних за анализу актуелних архитектонских концепата и рекреативних садржаја. Обзиром на резултат истраживања у складу са актуелним проблемом, а то су пројектантски модели за увећање рекреативног квалитета, савременост истраживања огледа се и у могућности да се ови модели примене у савременим условима развоја града. Поред ове основне линије истраживања, дисертација проверава применљивост модела и у процесу

реализације, посебно у условима локалног социо-културног контекста.

3.2. Осврт на референтну и коришћену литературу

Кандидаткиња је у оквиру докторске дисертације користила обимну литературу и изворе из области архитектуре, као и области напуштених простора, отворених јавних простора и рекреације. Избор, обим и квалитет библиографских јединица указује на то да је кандидаткиња упозната са кључним теоријским ставовима, као и са релевантном материјом у области коју истражује, и да на одговарајући начин користи изворе за аргументацију својих ставова и извођење сопствених закључака.

Заснована на сложеном референтном оквиру, дисертација је омогућила сагледавање проблема интеграције напуштених отворених јавних простора у активно урбано ткиво путем увећања њиховог рекреативног квалитета. С тим у вези, прикупљање информација досадашњих истраживања може се свести на следећи начин:

- Истраживања која се баве рекреацијом и рекреативним квалитетом простора;
- Истраживања која се баве отвореним јавним просторима
- Истраживања доживљајних потенцијала напуштених простора.

Прва тематска група обухвата литературу која се бави рекреацијом и рекреативним квалитетом простора. Ова литература је са једне стране коришћена у циљу објашњења појма и сагледавања обухвата рекреације у савременом тренутку, као и истицања важности категорије слободног времена у савременим условима урбаног живота. Са друге стране, ова литература је коришћена како би се дефинисао појам рекреативног квалитета простора, објаснила просторна димензија рекреације и успоставила веза са архитектонским интервенцијама којима је могуће деловати на рекреативни квалитет простора. Основне јединице коришћене у оквиру ове групе су:

- Hall, M. C., & Page, S. J. (2006). *The Geography of Tourism and Recreation: Environment, place and space*. London, NY: Routledge.
- Torkildsen, G. (2005). *Leisure and Recreation Management*. London: Routledge.
- Williams, S. (1995). *Outdoor recreation and the Urban Environment*. London, NY: Routledge.
- Lefebvre, H. (1959). *Dijalektički materijalizam/ Kritika svakidašnjeg života*, Naprijed Zagreb
- Williams, D. R., & Patterson, M. E. (1992). Beyond the commodity metaphor: Examining emotional and symbolic attachment to place. *Leisure Sciences*, 14, 29-46.
- Johnson, A. J., & Glover, T. D. (2013). Understanding Urban Public Space in Leisure Context. *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, 35:2, 190-197.
- Lloyd, K., & Auld, C. (2003). Leisure, public space and quality of life in the urban environment. *Urban Policy and Research*(2 (4)), 339-356.

- Mansvelt, J. (2009). Leisure. У R. Kitchin , & N. Thrift, *International encyclopedia of human geography* (стр. 179–186). Elsevier Science.
- Веснић-Неђерал, Ж. (1991). *Рекреативна функција отворених простора града*. Докторски рад. Београд: Универзитет у Београду - Архитектонски факултет
- Живковић, Ј. (2015). *Концепт интегрисане рекреације и могућности примене у условима развоја градова Србије*. Докторски рад. Београд: Универзитет у Београду - Архитектонски факултет

Друга тематска група обухвата литературу која се бави отвореним јавним просторима, и коришћена је у циљу појашњења њихове улоге у савременој урбаној рекреацији, као и важности за квалитет живота у граду. Основне јединице коришћене у оквиру ове групе су:

- Carmona, M., Heath, T., Oc, T., & Tiesdell, S. (2010). *Public Places, Urban Spaces: the dimensions of urban design*. New York: Taylor & Francis Ltd.
- Carmona, M. (2008). *Public Space: Menagement Dimension*. London: Routledge.
- Gehl, J. (2010). *Cities for People*. Washington DC: Island Press.
- Lefebvre, H. (1991). *Production of space*. Oxford UK, Cambridge, MA: Blackwell publishing.
- Andersson, C. (2016). Public Space and the New Urban Agenda. *The Journal of Public Space, 1*, 5-10.
- (2015). *Global Public Space Toolkit From Global Principles to Local Policies and Practice*. Nairobi GPO Kenya: United Nations Human Settlements Programme (UN-Habitat).
- Урбанистички завод Београда. (2010). Студија јавних простора. *Инфо*, 28/29, 3-44.

Трећа тематска група обухвата литературу која се бави напуштеним просторима, односно афирмацијом њихових специфичних особина, које се у савременим урбаним условима сматрају вредностима. Основне јединице коришћене у оквиру ове групе су:

- Bachelard, G. (1964). *The Poetics of Space*. New York: Orion Press.
- Kamvasinou, K. (2006). Vague parks: the politics of late twentieth-century urban landscapes. *Architectural Research Quarterly, 3/4*, 255-262.
- Edensor, T. (2007). Sensing the Ruin. *Senses & Society, 2/2*, 217-232.
- Foucault, M. (1986). Of the Other Spaces. *Diacritics, 16/1*, 22-27.
- Nikezić, A., & Janković, N. (2011). Napušteni prostori kao impuls razvoja grada u svetlu klimatskih. У *Uticaj klimatskih promena na planiranje i projektovanje* (стр. 125-143). Београд: Универзитет у Београду - Архитектонски факултет.

3.3. Опис и адекватност примењених научних метода

У оквиру рада на докторској дисертацији кандидаткиња Ана М. Зорић применила је скуп истраживачких метода у циљу провере научних хипотеза: појмовна и критичка анализа релевантних теоријских извора и научних студија, вишеструка анализа примера добре праксе, систематизација, структурирање и моделовање, односно креирање пројектантског модела. Примењене научне методе одабране су у складу са темом, проблемом и предметом истраживања и омогућавају адекватну проверу постављених хипотеза.

У првом делу истраживања у дисертацији, у оквиру поглавља 2 и 3, примењена је критичка анализа теоријских извора. Циљ и резултат примене ове методе био је одређивање основних појмовних категорија у области отворених јавних простора, напуштених простора и рекреације. Исход је био дефинисање критеријума за вредновање доживљајних потенцијала напуштених простора и рекреативног квалитета отворених јавних простора. У овој фази истраживања примењивани су и поступци критичке анализе, селекције и систематизације грађе, чиме се специфично усмеравао ток истраживања ка циљу теме докторске дисертације.

У другом делу истраживања, у оквиру поглавља 4, примењена је метода вишеструке анализе примера добре праксе. Важност ове методе огледа се у испитивању улоге архитектонске интервенције у креирању рекреативних ситуација, односно увећању рекреативног квалитета простора. Вишеструка анализа спроведена је у односу на скуп критеријума дефинисаних у претходном кораку анализе теоријских извора, чиме рад настоји да успостави релацију између теорије и праксе. Испитиван је однос критеријума доживљајних потенцијала напуштених простора и архитектонске интервенције у могућим оквирима пројектантског деловања (физички, програмски, културални). Референтни оквир за одабир примера добре праксе препознат је у пројектима које одликује не само адекватан тематски оквир (трансформације отворених јавних зона), већ и научна и стручна верификованост (реализовани и награђени пројекти, прихваћени од стране друштвене заједнице). Спровodeћи анализу кроз две фазе, истраживање постиже релевантнији резултат обрађујући велики број примера у првој фази, а затим кроз детаљну анализу мањег броја одабраних примера у другој фази. На овај начин постигнут је двоструки резултат, који у првој фази представља дефинисање основних пројектантских категорија отворених јавних простора, а у другој фази сет архитектонских интервенција у релацији са доживљајним потенцијалима напуштених простора.

У трећем делу истраживања, у оквиру поглавља 5, примењена је метода моделовања у дефинисању пројектантског модела. Важност ове методе огледа се у директној вези са циљем теме докторске дисертације, као и испитивању начина интерпретације модела у области архитектонског пројектовања. Неопходност примене ове методе огледа се у могућности превођења теоријских категорија у реалне просторне ситуације, настојањем да се креира научно заснован апарат са конкретном применљивошћу у односу на затечене проблеме у пракси. На основу структурирања и систематизације резултата истраживања у претходном поглављу, у овом делу рада истраживање интерпретира пројектантски модел

као сет смерница у процесу концепције архитектонског пројекта, у релацији са сваким од појединачних доживљајних потенцијала, односно претходно усвојених критеријума и индикатора. Смернице се односе на адекватне скупове могућих архитектонских интервенција, представљених као опште категорије. На овај начин омогућена је очекивана слобода индивидуалног тумачења аутора у оквиру примене модела, у циљу задржавања флексибилности и креативности пројектантског поступка.

У завршном делу, извршена је верификација модела на реализованим ауторским пројектима, у циљу систематизације и интерпретације добијених резултата. Важност примене ове методе огледа се у провери применљивости предложеног модела у конкретним ситуацијама, пре свега у локалном социо-културном контексту. Будући да резултат целокупног истраживања излази из домена научног доприноса у практици, ова метода представља неопходан корак за проверу валидности модела у домену процеса архитектонског пројектовања.

На основу свега реченог, може се закључити да је примењена методологија истраживања обезбедила квалитетне истраживачке налазе, као и да су примењени научни методи омогућили адекватну проверу постављених хипотеза.

3.4. Применљивост остварених резултата

Практична примена резултата истраживања спроведеног у докторској дисертацији може имати широку употребу у области архитектуре, односно уже области архитектуре и урбанизма кроз:

- унапређење методологије процеса архитектонског и урбанистичког пројектовања и проширење сфере пројектантског деловања у оквиру отворених јавних простора
- формирање модела деловања у пројектантском поступку трансформације напуштених простора града
- формирање новог пројектантског алата као система смерница помоћу кога се квалитет отворених јавних простора може унапредити

Примена је могућа

- у оквиру студија које се тичу испитивања потенцијала напуштених простора
- у оквиру студија које се тичу испитивања рекреативног квалитета, као и рекреативног потенцијала отворених јавних простора

3.5. Оцена достигнутих способности кандидата за самостални научни рад

Докторска дисертација Ане М. Зорић показује да кандидаткиња поседује способност за самостални научни рад. На основу адекватно дефинисане теме и предмета истраживања

кандидаткиња је развила специфични методолошки поступак који је омогућио емпиријску проверу претходно постављених хипотеза. На основу критичког прегледа добро одабране литературе прецизно је дефинисала основне појмове и успоставила теоријски оквир истраживања, извршила систематизацију и селекцију примера за анализу и извела релевантне закључке на основу којих је успостављен оквир за креирање пројектантског модела за увећање рекреативног квалитета напуштених простора.

Кроз рад на дисертацији, кандидаткиња је показала да поседује специфична знања из наведених научних области, демонстрирала вештину примене специфичних метода истраживања, и показала способност примене и интерпретације резултата.

Комисија је, на основу увида у целокупан рад изложен у докторској дисертацији као и на основу научно-истраживачких резултата, уверена да кандидаткиња Ана М. Зорић поседује неопходна знања и способности за успешан самостални научни рад и да ће на тај начин доприносити развоју савремене теорије и праксе у области Архитектура, односно уже научне области Архитектура и урбанизам.

4. ОСТВАРЕНИ НАУЧНИ ДОПРИНОС

4.1. Приказ остварених научних доприноса

Основни научни доприноси које је кандидаткиња остварила су:

- Формирање теоријски заснованог и емпиријски провереног модела за увећање рекреативног квалитета напуштених отворених јавних простора, којим се доприноси теорији архитектонског пројектовања.
- Утврђивање релевантности модела и варијабилности његове примене у архитектонској пракси Србије
- Успостављање специфичног методолошког оквира за испитивање односа између карактеристика напуштених простора и процеса пројектовања којим се увећава његов рекреативни квалитет
- Теоријско дефинисање релација између напуштених јавних отворених простора, рекреације и архитектонских интервенција
- Идентификација образаца, односно просторно-програмских констелација за повећање рекреативног квалитета напуштених јавних простора
- Идентификација и систематизација аспеката/критеријума који усмеравају успешну архитектонску интервенцију интеграције напуштених простора у активно урбано ткиво.
- Надоградња знања о значају рекреације за активирање напуштених простора.

4.2. Критичка анализа резултата истраживања

У докторској дисертацији кандидаткиње Ане Зорић примењује се више научних метода истраживања, од анализе садржаја релевантног теоријског оквира, до вишеструке анализе примера добре праксе и креирања пројектантског модела. На овај начин истраживање успешно повезује теоријски и практични оквир, у чему се огледа иновативност примене поменутих метода. Истраживањем релевантног теоријског оквира, рад анализира и систематизује знања у областима напуштених простора, отворених јавних простора, рекреације и напослетку архитектонског пројектовања, успостављајући њихову релацију у оквиру теме рада. Допринос овог поступка огледа се у препознавању и дефинисању основних категорија релевантних за тему, а то су доживљајни потенцијали, рекреативни потенцијал и рекреативни квалитет.

Стечена теоријска знања кандидаткиња користи за формирање научно заснованих и практично применљивих пројектантских модела за увећање рекреативног квалитета напуштених отворених јавних простора. У складу са тим, иновативност докторске дисертације огледа се како у методологији испитивања, формирања и верификације наведених пројектантских модела, тако и резултату заснованом на релацији теоријских и практичних знања.

Допринос ове дисертације је у надоградњи знања више научних области повезаних у теорији архитектонског пројектовања, кроз дефинисање критеријума за вредновање потенцијала напуштених простора, квалитета и категорија отворених јавних простора, али и вредновање пројеката трансформације отворених јавних простора. Тиме се у практичном смислу унапређује методологија процеса пројектовања и проширује сфера пројектантског деловања у оквиру отворених јавних простора. Важност овог истраживања огледа се и кроз друштвени допринос, увећањем свести о друштвеној одговорности према простору и подстицајем његовог активног коришћења у циљу унапређења развоја града и друштва у целини.

4.3. Верификација научних доприноса

M10 - Монографије, монографске студије, тематски зборници, лексикографске и картографске публикације међународног значаја

M14. Зорић, А., Костић, М. (2019). Простори мира – рекреација као метод програмске трансформације војне инфраструктуре, XIII Међународни научни скуп ФИЛУМ, *Српски језик, књижевност, уметност*, Крагујевац: Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-

уметнички факултет, 3, pp. 267- 278, 978-86-80796-43-7.

M14. Јерковић-Бабовић, Б., **Зорић, А.**, Васиљевић Томић, Д. (2017) “Контекстуализација тока и празнине у естетичком читању архитектуре : Мостарска петља у Београду”, XI Међународни научни скуп ФИЛУМ, *Српски језик, књижевност, уметност*, Крагујевац: Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет, 3, pp. 181 - 192, 978-86-80596-04-4.

M14. Зорић, А., Јерковић-Бабовић, Б., Рајковић, И. (2017) „Архитектура слободног времена – савремена интерпретација доживљаја напуштених простора“, XII Међународни научни скуп ФИЛУМ, *Српски језик, књижевност, уметност*, Крагујевац: Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултета, 27-28.10.2017.

M14. Б. Јерковић-Бабовић, **А. Зорић**, Н. Фотирић, (2017) „Од артефакта до ефекта: Развој флуидности архитектонског простора“, XII Међународни научни скуп ФИЛУМ, *Српски језик, књижевност, уметност*, Крагујевац: Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет, 27-28.10.2017.

M20 - Радови објављени у научним часописима међународног значаја

M22. Milovanović, A., Kostić, M., Zorić, A., Đorđević, A., Pešić, M., Bugarski, J., Todorović, D., Sokolović, N. & Josifovski, A. (2020). Transferring COVID-19 Challenges into Learning Potentials: Online Workshops in Architectural Education. *Sustainability*, 12(17), 7024.

M24. Vasiljević Tomić, D., Jerković Babović, B., Zorić, A. (2017) „Redefining Space Of The Contemporary Context Of The City: Movement And Perception As Aspects Of Accessibility“, *Facta Universitatis*, Vol. 15, No 2, 2017, pp. 189-197

M30 - Зборници међународних научних скупова

M32. Зорић Ана, Костић Милош, Простори мира – рекреација као метод програмске трансформације војне инфраструктуре , Књига резимеа са XIII скупа Српски језик, књижевност, уметност, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, pp. 190 - 190, Крагујевац, 26. - 27. Oct, 2018

M32. Ана М. Зорић , Бојана М. Јерковић-Бабовић, Игор Ж. Рајковић, АРХИТЕКТУРА СЛОБОДНОГ ВРЕМЕНА – САВРЕМЕНА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА ДОЖИВЉАЈА НАПУШТЕНИХ ПРОСТОРА, XII међународни научни скуп Српски језик, књижевност,

уметност, Крагујевац, 27. - 28. Oct, 2017

M32. Б. Јерковић-Бабовић, **А. Зорић**, Н. Фотирић, ОД АРТЕФАКТА ДО ЕФЕКТА: РАЗВОЈ ФЛУИДНОСТИ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОСТОРА, XII Међународни научни скуп ФИЛУМ, Српски језик, књижевност, уметност, Крагујевац, 27. - 28. Oct, 2017

M33. Kostić, M., **Zorić, A.** (2019). Mobilizing The Image: Ideological narrative in the design of the Sava center. XXI International Congress of Aesthetics ICA 2019 – Possible Worlds Of Contemporary Aesthetics: Aesthetics Between History, Geography And Media. Belgrade, Serbia, str. 1915-1923, ISBN: 978-2-9601363-5-7

M33. Đokić, V., Đorđević, A., **Zorić, A.** (2018). Department store's role in modernization and "demodernization" of city centers in ex-Yugoslavia. Urban Form and Social Context: from Traditions to Newest Demands: Proceedings of the XXV ISUF International Conference, Krasnoyarsk, July 5–9, 2018 / Scientific Editors : I. Kukina, I. Fedchenko, Ia. Chui. стр. 230-239 ISBN 978-5-7638-4127-5

M33. Kostić, M., Pešić, M, **Zorić, A.** (2018). Airports as a "reserve force" of countries in transition: case study of former military airport in Kovin - Serbia. ECTP-CEU Young planners workshop - Airports, cities and urban development, стр. 177-191, ISBN: 978-2-9601363-5-7, EAN: 9782960136357

M33. **А. Зорић**, И. Рајковић, Н. Фотирић, The architecture of garden as new recreation field of everyday urban life, 4th International Academic Conference Places and Technologies, University of Sarajevo - Faculty of Architecture, pp. 264 - 272, 978-9958-691-56-0, Sarajevo, 8. - 9. Jun, 2017.

M33. Рајковић Игор, Урош Радосављевић, **Зорић Ана**, Sketch Book as an Architectural Instrument of Cognitive Creation of Quality of Place, Proceedings of the 3rd International Academic Conference on Places and Technologies, P&T 2016: Keeping up with technologies to create cognitive city by highlighting its safety, sustainability, efficiency, imageability and liveability, University of Belgrade, Faculty of Architecture, pp. 573 - 580, 978-86-7924-161-0, Serbia, 14. - 15. Apr, 2016.

M34. Kostić, M., **Zorić, A.** (2019). Mobilizing The Image: Ideological narrative in the design of the Sava center. XXI International Congress of Aesthetics ICA 2019 – Possible Worlds Of Contemporary Aesthetics: Aesthetics Between History, Geography And Media. Belgrade, Serbia, str. 705, ISBN: 978-86-7924-223-5

M34. Đokić, V., Đorđević, A., **Zorić, A.** (2018). Department store's role in modernization and "demodernization" of city centers in ex-Yugoslavia. XXV International Seminar on Urban Form

2018 - Urban Form and Social Context: from traditions to newest demands. Krasnoyarsk, Russia, 4-9. Jul, ISBN 978-5-7638-3952-4

M34. А. Зорић, Б. Јерковић-Бабовић, И. Рајковић, (2018) „(In)Compatible areas: New recreational Facilities in the role of reviving the historic place in the case of the summer theatre stage in Topcider“, 20TH GENERAL ASSEMBLY OF INTERNATIONAL EXPERTS & SYMPOSIUM HERITAGE FOR PLANET EARTH, Fondazione Romualdo del Bianco, Фиренца : Auditorium al Duomo, 3.3. – 4.3.2018., ISBN 9788840474359

M34. Бојана Јерковић-Бабовић, А. Зорић, Н. Фотирић, (2018) „Fluidity, displacement and hedonism: Travel flows and the position of cultural heritage in contemporary design methodologies in the case of the First industrial zone in Belgrade“, 20TH GENERAL ASSEMBLY OF INTERNATIONAL EXPERTS & SYMPOSIUM HERITAGE FOR PLANET EARTH, Fondazione Romualdo del Bianco, Фиренца : Auditorium al Duomo, 3.3. – 4.3.2018. ISBN 9788840474359

M60 – Предавања по позиву на скуповима националног значаја

M63. Б. Јерковић-Бабовић, А. Зорић, Н. Фотирић, Прва индустријска зона Београда: Позиција културног добра у савременим методологијама архитектуре, Зборник радова VIII Конференције о градитељском наслеђу Културно добро, Завод за заштиту споменика културе града Београда, Завод за заштиту споменика културе града Београда, pp. 134 - 146, 71/72(497.11)“20“(082), 978-86-89779-47-9, Београд, 12. - 12. Oct, 2017.

M63. Рајковић И, Зорић А, Фотирић Н, Слободно време и културни предео - Пројектантски потенцијали (ре)креације напуштених простора на примеру Топчидерске летње позорнице, VII Конференција о градитељском наслеђу Културни предео, Завод за заштиту споменика културе града Београда, -1, /, /, pp. 82 - 90, 978-86-89779-36-3, 930.85(497.11)“19/20“(082), /, Србија, 10. - 10. Nov, 2016.

M63. А. Зорић, Б. Јерковић-Бабовић, И. Рајковић, Култура и рекреација: Афирмација културног наслеђа у архитектонском дискурсу, Зборник радова VIII Конференције о градитељском наслеђу Културно добро, Завод за заштиту споменика културе града Београда, Завод за заштиту споменика културе града Београда, pp. 122 - 133, 71/72(497.11)“20“(082), 978-86-89779-47-9, Београд, 12. - 12. Oct, 2017.

M50 - Радови у часописима националног значаја

M53. Milovanović A., Pešić M., Kostić M., Đorđević A., Bugarski J., Zorić A., Todorović D., Josifovski A. & Sokolović N. (2020). Architettura dell'emergenza riveduta: Sfide nella ricerca, nella pratica e nell'educazione (Emergency architecture revised: Challenges in research, practice

and education). A&A è una rivista di architettura (con testi in italiano e in inglese), 47: 72-79. DiAP Dipartimento di Architettura e Progetto - Sapienza Università di Roma.

M53. Đokić, V., Zorić, A., Đorđević, A. (2020). „Belgrade“ Department stores: setbacks, challenges and new perspectives on an old commercial Model [I grandi magazzini „Belgrado“: decadenza, sfide e nuove prospettive di un vecchio modello commerciale]. *U+D urban form and design*. Vol 11/12. pp. 24–34.

M40 - Националне монографије, тематски зборници

M45. Rajković I, **Zorić A**, Promišljanje galerije – 16 pogleda na isti prostor, X UAD Umetnost, arhitektura, dizajn 2015., ur. Jelenković, D., Kulturni centar Pančeva, -1, /, /, pp. 74 - 118, 978-86-87103-59-7, 725.91.01(497.11)“20“(082), /, 2015.

Остали објављени радови

Bugarski, J., Đorđević, A., Dušmanović, A., Radosavljević, J., **Zorić, A.**, (2016). Student Initiative “New Housing Models for People Threatened by Floods“ in (eds. J.Fokdal and C.Zehner) Resilient Cities, Urban Disaster Risk Management in Serbia, Report on the results of the case study research project, Urban Management Program, Technical University Berlin in collaboration with University of Belgrade, Faculty of Architecture, Master Program Integrated Urbanism, Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Ambero Consulting, Municipality of Obrenovac. Berlin, February 2016, pp 20-23. ISBN 978-3-9812769-1

5. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

На основу прегледа и анализе дисертације кандидаткиње Ане М. Зорић, Комисија констатује да је дисертација написана у складу са одобреном темом, да испуњава научне критеријуме и пружа допринос ужој научној области Архитектура и урбанизам, кроз успостављање научних основа за формирање пројектантских модела за увећање рекреативног квалитета напуштених отворених јавних простора, као и кроз развој оригиналне методологије испитивања, формирања и верификације наведених пројектантских модела која се може примењивати и у новим истраживањима. Примена резултата овог истраживања је могућа у архитектонској и урбанистичкој пракси и односи се са једне стране на усмеравање процеса пројектовања применом пројектантских модела, а са друге на вредновање пројеката трансформације отворених јавних простора.

Кандидаткиња је способна за самостални научно-истраживачки рад, што потврђује њено научно-истраживачко искуство стечено кроз рад на самој дисертацији, развијано учешћем на међународним научно-истраживачким пројектима, и верификовано бројним научним радовима из области архитектуре који су публиковани у међународним научним часописима и презентовани на међународним конференцијама. У складу са наведеним, Комисија предлаже Наставном и научно-уметничком већу Архитектонског факултета да се докторска дисертација под називом „Пројектантски модели за увећање рекреативног квалитета напуштених отворених јавних простора“, кандидаткиње Ане М. Зорић, мастер инжењера архитектуре, прихвати, изложи на увид јавности и упути на коначно усвајање Већу научних области грађевинско-урбанистичких наука Универзитета у Београду.

У Београду, 29.12.2020. године

Чланови Комисије

др Јелена Живковић, председник Комисије
ванредни професор Универзитета у Београду, Архитектонског факултета

др Ана Никезић, ментор
ванредни професор Универзитета у Београду, Архитектонског факултета

арх. Игор Рајковић, члан Комисије
ванредни професор Универзитета у Београду, Архитектонског факултета

др Љиљана Василевска, члан Комисије
редовни професор Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу
